

22747
GK-177

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-535/4078/7608

Konu : Yazılı soru önergesi

21/24/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 20/05/2013 tarihli ve 43452547-120.00-124100 sayılı yazı,
b) 17/06/2013 tarihli ve 2617/5078 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Özdal Üçer tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/22747 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-535/4077/7607
Konu : Yazılı soru önergesi

21/04/2014

Sayın Özdal ÜÇER
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/22747 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

1- Türk ceza mevzuatında "tutsak" kavramı, ceza infaz kurumlarında ise bu kavrama dayalı bir sınıflandırma bulunmamaktadır. Ceza infaz kurumlarına, haklarındaki mahkûmiyet kararları kesinleşerek infaz aşamasına geçen "hükümlü"ler ile mahkemelerce verilmiş tutuklama kararlarına dayalı olarak "tutuklu"lar alınmaktadır.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır.

Alanya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi tutulmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler. Sivil toplum denetimi kapsamında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığınca il ve ilçelerde sivil toplum temsilcilerinden oluşturulan il ve ilçe insan hakları kurulları da ceza infaz kurumlarını ziyaret edebilmektedirler.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir. Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

II- Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların kurum uygulamalarına karşı şikâyet hakkı bulunmaktadır. Hükümlü ve tutuklular tarafından resmî kurumlara yazılan dilekçeler herhangi bir denetime tâbi tutulmamaktadır. Şikâyetlerin, Bakanlığımıza intikal etmesi hâlinde, gerekli incelemeler titizlikle yapılarak yasal gereği yerine getirilmektedir. Bu bağlamda, hak ihlalleriyle ilgili olarak yapılan tüm başvurular hakkında adli yönden Cumhuriyet başsavcılıklarınca, idarî yönden ise yetkililerce kanunî gereği yapılmaktadır.

III- Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlıklarının korunması ve hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte, ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmekte, tüm muayene ve tedavi sonuçları kişinin sağlık dosyasına kaydedilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri, devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

IV- Alanya Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

1) Bir bölümü yüksek güvenlikli ceza infaz kurumu olan Alanya L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda sayımların, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzüğü, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 46. maddesinin sekizinci fıkrasında yer alan, "Sayımlar, yatma plânları da göz önünde bulundurularak odalarda yapılır. Sayımın yapılış şekli, kurum güvenliğini tehlikeye

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

düşürmeyecek biçimde odada bulunan hükümlülerin sayısı dikkate alınarak idare tarafından belirlenir." hükmü ile buna bağlı çıkartılan Kurum İç Yönetmeliğinin, "Kurum Güvenliği, Sayım ve Aramalar" başlıklı 4. bölümünde yer alan 12. maddesi hükmüne göre yapıldığı; sayımların sabah saat 08:30 ve akşam saat 20:00'de güvenlik ve gözetim servisi tarafından ortak yaşam alanında, tutuklu ve hükümlülerin bulundukları yerde ayakta oldukları hâlde, doktor raporuyla yatak istirahatlı olanların ise yatakta yüzleri görülecek şekilde gerçekleştirildiği;

2) Kurumda terör suçundan barındırılan kadın hükümlü ve tutukluların 28/03/2013 tarihli ortak dilekçeleriyle Kurum yönetimi ve personeli hakkında suç duyurusunda bulundukları; hükümlü ve tutukluların şikâyetlerine istinaden Alanya Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan adli soruşturmanın hâlen devam ettiği, görevlilerin yapmış olduğu uygulamaların mevzuat uyarınca yapılması nedeniyle idarî yönden herhangi bir soruşturma açılmadığı;

3) Terör suçundan hükümlü ve tutukluların kaldığı kadın koğuşunda 29/05/2013 tarihi itibarıyla terör suçundan 12 hükümlü ve tutuklu bulunduğu, kadın koğuşunda kalan hükümlü ve tutukluların hasta takip dosyalarının incelenmesi neticesinde, değişik tarihlerde Kurumda bulunan revire çıkarak aile hekimi tarafından tetkik ve tedavilerinin yapıldığı, sevki yapıldığı hâlde hastaneye götürülmeyen hükümlü ve tutuklunun bulunmadığı;

4) Başka ceza infaz kurumundan sevkle gelen tutuklu ve hükümlülerin beraberinde getirdikleri eşyalar arasından, Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkındaki Yönetmelik hükümlerine uygun olanlarının ilgisine teslim edildiği; yasak veya fazla olan eşyaların ise emanet eşya deposunda muhafaza altına alındığı;

Soru önergesinde ismi geçen hükümlü ve tutukluların sevkle geldikleri ceza infaz kurumundan beraberlerinde buzdolabı ve gitar getirmediği; getirilen eşyalar arasında bir hükümlüye ait bir tef bulunduğu; Yönetmeliğin "Müzik Aletleri" başlıklı 10. maddesinde yer alan, "Her hükümlüye elektrikli olmamak ve idarece verilen saatlerde kullanılmak koşulu ile vurgulu çalgılar dışında, saz, ud, gitar, kemençe, keman, flüt, mızık, ney, kanun gibi müzik aletlerinden biri verilebilir." hükmü uyarınca, vurgulu çalgılar grubuna giren "tef" in ilgiliye verilmediği;

5) Hükümlü ve tutukluların yanlarında getirdikleri radyoların gerekli kontrollerinin yapıldığı; radyoların kısa ve uzun dalga yayın çekme özelliğinden dolayı kendilerine verilmediği ve emanet eşya deposunda muhafaza altına alındığı; hükümlü ve tutukluların ayrıca yanlarında 8 adet masa getirdikleri; barındırıldıkları odada ihtiyaca yetecek kadar masa ve sandalye mevcut olduğundan stok oluşturmaması için getirdikleri masalardan 6 tanesinin emanet eşya deposuna alındığı, 2 adet masanın ise odaya verildiği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan